

Анатолій Гайдамака розробив проект музейного комплексу, присвяченого Королівському Євангелію. За планом, музей буде розміщений у Королеві і матиме форму свічки, буде виконаний у стилі традиційної закарпатської архітектури, а навколо може бути розміщено 365 каменів із зображенням сторінок Євангелія. Якщо проект буде реалізовано, то Королівське Євангеліє стане однією з небагатьох пам'яток, для яких збудовано цілий музейний комплекс.

Василь Шаркань (м. Ужгород)

Vasyl' Sharkan' (Uzhhorod)

THE KING'S GOSPELS IS A MONUMENT
TO THE PAST CULTURAL WEALTH OF ZAKARPATTYA

Мовна мозаїка

ЩО ОБРОБЛЯЄМО, А ЩО ОПРАЦЬОВУЄМО

Російському дієслову *обработывать/обработать* в українській мові відповідають дієслова **оброблювати, обробляти/обробити** і **опрацьовувати/опрацювати**, які нерідко помилково вживають як взаємозамінні. Ці дієслова розрізняються за сполучуваністю із залежними іменниками. **Оброблювати, обробляти/обробити** поєднуються з назвами конкретних предметів: шкурок, деревини, каменів, рослин, риб, металів, вовни, ґрунту тощо, виражаючи значення "певними діями, операціями надавати чому-небудь потрібного вигляду" та "готувати щось для вирощування рослин", напр.: *Камінь обробляють* — точать, пиляють, вистругують з нього всякі вироби (Панас Мирний); *Майстри на місці мусили занадто грубе та неотесане дерево обробляти наново* (І. Франко); *Що краще — чи поділити землю між люди, чи, може, гуртом оброблять поле...* (М. Коцюбинський).

Із цими назвами сполучаються і відповідні віддієслівні іменники на **-ння** — **оброблювання, обробляння, оброблення**, напр.: *Були розроблені норми відходів продуктів при їх оброблянні* (Із журналу); *Хай кожний в країні виростить по одному плодовому дереву. Краще по два. Одне для себе, друге для невідомого друга, позбавленого щастя оброблення землі* (О. Довженко); *Староста був матеріал твердий до оброблення, мов жилаве та суковате дерево* (І. Франко).

Під впливом російської мови замість іменників **оброблювання, обробляння, оброблення** вживали іменники із суфіксом **-к-**, а саме: **обробка шкурок, обробка деревини, обробка ґрунту, обробка каменя, обробка льону, обробка металів, обробка сталі, обробка вовни, хімічна, фізична обробка** та ін. Деякі довідків видання, на жаль, і далі рекомендують їх використовувати.

Дієслово **опрацьовувати/опрацювати** й утворені від нього іменники **опрацьовування/опрацювання** поєднуються з іменниками — назвами абстрактних понять: тема, текст, стаття, інформація, дані (статистичні, бухгалтерські, планово-економічні), результати експериментів тощо і виражають значення "глибоко, докладно вивчати, досліджувати що-небудь", "готувати що-небудь, ретельно продумуючи в усіх деталях", напр.: *На останньому курсі академії він... уже опрацьовував наукову тему...* (І. Ле); *Михальчук уперше опрацював докладну класифікацію українських діалектів* (Із журналу); *Зміцнюється творча співдружність художників і народних митців. Вона виявляється насамперед у спільному опрацьовуванні проектів декоративного вишивання* (Нариси з історії укр. мистецтва); *Після опрацювання матеріалів члени гуртка активно приступили до дослідження зібраних зразків народної поезії* (Із журналу).

Отже, дієслова **оброблювати, обробляти/обробити** і **опрацьовувати/опрацювати** й похідні від них іменники на **-ння** в українській мові не рівнозначні. Вони мають своє коло поєднуваних іменників, що надають різних відтінків значенням цих дієслів.

Марія Ріпей